

Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Leidingstrook Opwijk - Lievegem'

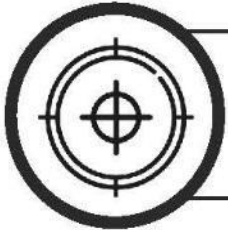
In Opwijk, Aalst, Lebbeke, Dendermonde, Berlare, Zele, Lokeren, Lochristi, Gent,
Evergem en Lievegem

Procesnota 1 (fase Startnota)

Inhoudsopgave

1	Inleiding	9
2	Overlegstructuur	10
2.1	Planteam	10
2.2	Planbegeleidingsteam.....	10
2.3	Omgevingsmanagement.....	11
2.4	Vlaamse Regering	11
2.5	Publieke raadpleging over de startnota	12
3	Procesverloop GRUP en -aanpak.....	13
3.1	Startfase - startnota.....	13
3.2	Scopingfase	13
3.3	Fase opmaak voorontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan	13
3.4	Fase opmaak ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan	14
3.5	Goedkeuringsfase	14

Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Leidingstrook Opwijk - Lievegem'

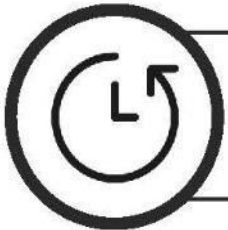
Waarom maken we dit plan?

[Planvoornemen]

Met dit GRUP wordt een leidingstrook aangeduid tussen Opwijk en Lievegem. De aanduiding maakt de aanleg van nieuwe ondergrondse leidingen mogelijk. Dit is een eerste stap die een toekomstig project van een CO₂-leiding onder beheer van Fluxys c-grid moet mogelijk maken. Fluxys c-grid ontwikkelt het CO₂-netwerk in België als een onderdeel van het Europese netwerk.

Dergelijk CO₂-vervoersnet is nodig voor de energietransitie en het behalen van klimaatneutraliteit tegen 2050 in Europa.

Het project voor een strategische Europese verbinding met de opslaglocaties in de Noordzee heet "Ruhbens" (<https://www.ruhbens.com/>).

Wat ging er aan dit plan vooraf?

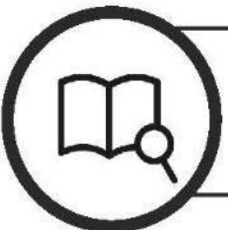
[Historiek]

Over welk gebied gaat het?

[Plangebied]

Het leidingtraject tussen Opwijk en Lievegem maakt deel uit van de verbinding tussen de Duitse grens in Eynatten en Zeebrugge. Het studiegebied GRUP is gelegen in (van oost naar west) Opwijk, Aalst, Lebbeke, Dendermonde, Berlare, Zele, Lokeren, Lochristi, Gent, Evergem en Lievegem.

Wat kunnen de effecten zijn?

[Scoping]

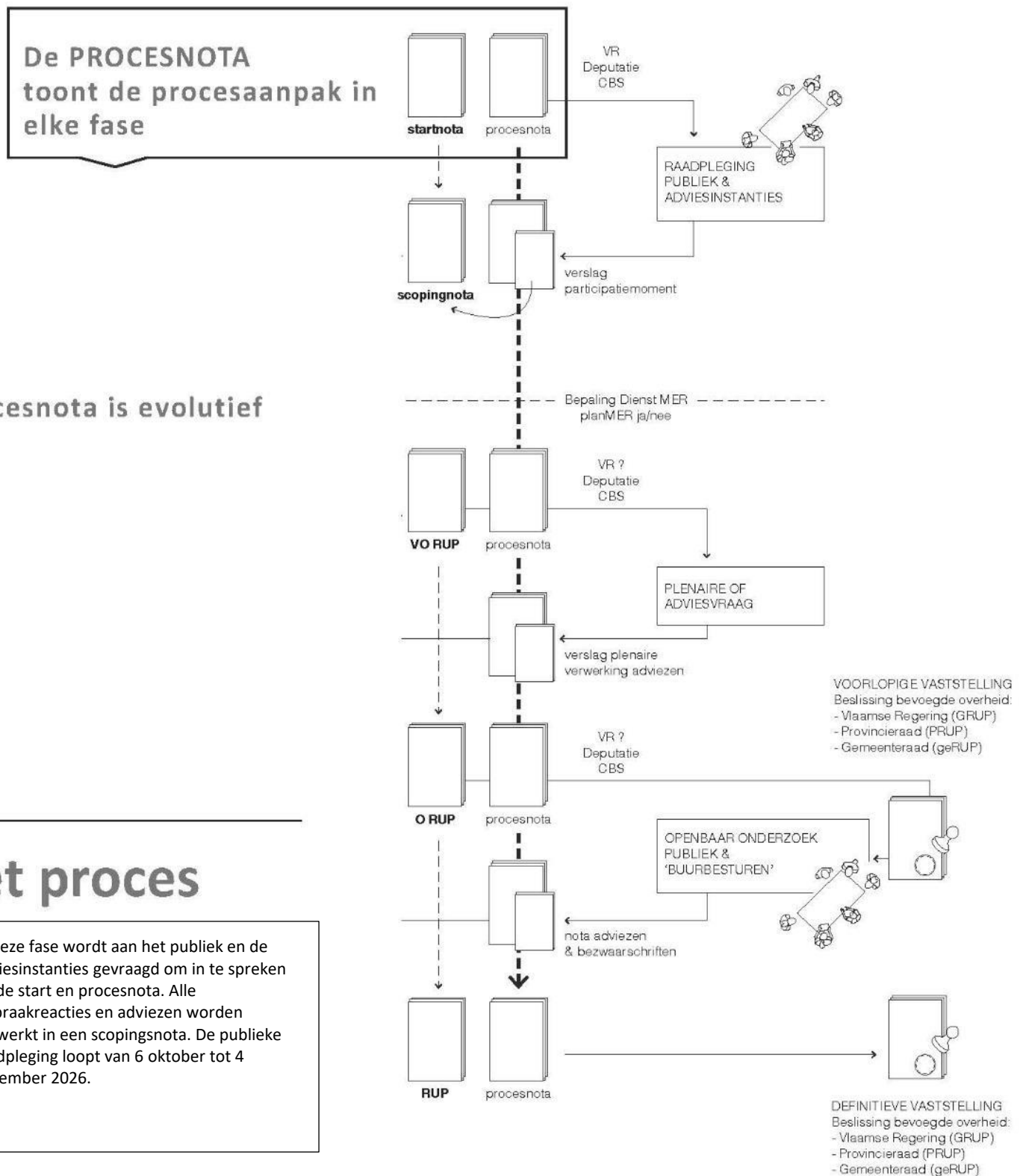
De milieueffecten van de bestemmingswijzigingen situeren zich in hoofdzaak op het gebied van bodem, water, biodiversiteit, erfgoed, landschap, klimaat, mens-ruimte en Externe veiligheid.

Het plan

Het plan omvat de nodige bestemmingswijzigingen voor de realisatie van een leidingstrook met een beperkte breedte voor ondergrondse transportleidingen. De leidingstrook wordt voor zover mogelijk maximaal gebundeld met bestaande pijpleidingen. Naast de leidingen zelf kunnen dit ook bovengrondse technische installaties (afsluitknooppunten of een station voor onderhoud van de leidingen) zijn. De exacte ligging van de nieuwe leidingen en de breedte die nodig is wordt in het GRUP vastgelegd op basis van het uit te voeren onderzoek. Er wordt uitgegaan van een breedte van 20 meter voor nieuwe leidingen.

& PROCES

Hoe ver staat het proces voor de opmaak van het GRUP?

Procesnota 1

Dit document is de procesnota 1 van het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) 'Leidingstrook Opwijk - Lievegem'. De bedoeling van het GRUP is het voorzien van een leidingstrook tussen Opwijk en Lievegem. De aanleiding is een leidingproject van Fluxys c-grid voor de aanleg van een ondergrondse CO₂-dense leiding tussen Eynatten (ter hoogte van de grens met Duitsland) en Zeebrugge.

De procesnota 1 hoort bij de startnota en schetst het planproces dat doorlopen is om tot de startnota te komen. De procesnota schetst eveneens het vervolgproces zoals het naar verwachting zal worden doorlopen. Dat proces wordt stap voor stap vormgegeven en kan dus wijzigen ten opzichte van wat nu is opgenomen in de procesnota 1.

Een geïntegreerd planningsproces voor een GRUP kent 5 fases. De resultaten van elk van deze 5 fases worden geconsolideerd in een nota. De startnota is dus de eerste van 5 nota's die elkaar opvolgen.

In deze procesnota 1 is vooral de informatie opgenomen over het procesverloop en de procesaanpak.

In de startnota is de inhoudelijke informatie over het GRUP opgenomen. De startnota wordt voorgelegd aan alle betrokkenen in een publieke raadpleging. Iedereen kan dus kennisnemen van het voorgenomen plan, opmerkingen formuleren en suggesties doen over doelstelling, aanpak en onderzoek.

Het planteam wordt voor de milieubeoordeling ondersteund door erkende MER-deskundigen van Tractebel. De MER-coördinator is Bieke Cloet van Tractebel.

Opstartfase

De Vlaamse regering heeft op 3 juli een beleidsbeslissing genomen over de strategie voor leidingcorridors in Vlaanderen. Voor de visievorming is een taskforce voorzien. Daarnaast heeft de Vlaamse regering beslist om twee geïntegreerde planningsprocessen voor de opmaak van een GRUP op te starten, waaronder de leidingstrook tussen Opwijk en Lievegem. Op dit moment is de eerste onderzoeksfase van dit GRUP doorlopen. De resultaten van dit eerste onderzoek zijn opgenomen in de startnota. Zowel start- als procesnota zijn te raadplegen op:

<https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/opwijk-lievegem>.

Contact en info:

Departement Omgeving

www.omgevingvlaanderen.be

Havenlaan 88, 1000 Brussel

1 Inleiding

Voorliggend document is de procesnota 1 die hoort bij de startnota voor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in de zin van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening: GRUP 'Leidingstrook Opwijk – Lievegem'. Het voorgestelde tracé is gelegen in Opwijk, Aalst, Lebbeke, Dendermonde, Berlare, Zele, Lokeren, Lochristi, Gent, Evergem en Lievegem.

De VCRO vereist dat een ruimtelijk uitvoeringsplan het resultaat is van een ruimtelijk planningsproces waarbij de effectbeoordelingen procedureel en inhoudelijk geïntegreerd worden in het proces, het zogenaamde geïntegreerd planningsproces. Die integratie houdt in dat de effectbeoordelingen plaatsvinden tijdens het proces voor de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan. De effectbeoordelingen leveren gegevens over de mogelijke effecten van het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan. Die gegevens worden verwerkt in het planningsproces voor het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan.

Het geïntegreerde planningsproces bestaat uit vijf fasen, waarbij het resultaat telkens geconsolideerd wordt in een van de volgende documenten:

- 1° de startnota
- 2° de scopingnota
- 3° het voorontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan
- 4° het ontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan
- 5° het definitieve ruimtelijk uitvoeringsplan.

In functie van het geïntegreerde planningsproces wordt een procesnota opgesteld die het volledige verloop van het planningsproces beschrijft. Het is een informatief en evolutief document dat in de loop van het planningsproces kan worden aangevuld. De procesnota geeft aan hoe het proces zal verlopen en bevat informatie over welke actoren betrokken worden bij het planningsproces, op welke wijze de participatie georganiseerd zal worden en hoe omgegaan wordt met de resultaten van de participatie, en hoe en wanneer de informatieverstrekking zal verlopen als ze niet geregeld wordt door de Vlaamse Regering.

2 Overlegstructuur

2.1 Planteam

Het ruimtelijk uitvoeringsplan wordt opgesteld door een planteam dat volgens de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) kan bestaan uit verschillende personen die werken in een samenwerkingsverband, waaronder minstens één ruimtelijk planner.

Het planteam voor de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan 'Leidingstrook Opwijk - Lievegem' wordt gevormd door vertegenwoordigers van:

- Departement Omgeving (ruimtelijk planner)
- Departement Omgeving (Vlaams expertisecentrum m.e.r.)
- MER-coördinator en mer-deskundigen van Tractebel.

Het planteam is de motor van het planproces: het zorgt voor de opmaak van documenten, voor de voortgang van het proces en uit te voeren onderzoeken, voor de kwaliteitsbewaking en voor de communicatie met alle betrokkenen. Er is voorlopig geopteerd voor een planteam met een beperkte samenstelling in functie van een efficiënte en flexibele werking en daarnaast in een planbegeleidingsteam met de betrokken actoren.

Het planteam is ook verantwoordelijk voor de opmaak van de milieubeoordeling die geïntegreerd verloopt als een onderdeel van het GRUP. Het planteam wordt voor de milieubeoordeling ondersteund door mer-deskundigen van Tractebel. In toepassing van de bepalingen in het decreet 'Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid' (DABM) neemt Fluxys c-grid het zogenaamde initiatiefnemerschap voor de opmaak van de milieubeoordeling op. Fluxys c-grid heeft Tractebel aangesteld. De onafhankelijke deskundigen van Tractebel voeren de milieubeoordeling uit. Het Vlaams expertisecentrum m.e.r. beoordeelt de kwaliteit van het plan-MER als lid van het planteam.

Het planteam maakt de startnota op in samenspraak met Fluxys c-grid. Het bedrijf maakt geen deel uit van het planteam. Er wordt tussentijds overlegd om te garanderen dat het GRUP voor het bedrijf en in de praktijk uitvoerbaar is. Fluxys c-grid levert ook informatie aan over de technische aspecten van de CO₂-dense leiding en andere relevante informatie.

Naast het planteam wordt op dit ogenblik voorzien in een planbegeleidingsteam en een omgevingsmanagement. In een latere fase kan het zijn dat er nood is aan een andere overlegstructuur. Aanpassingen zijn dus mogelijk.

2.2 Planbegeleidingsteam

Het planteam heeft een beperkte samenstelling en wordt aangevuld met het planbegeleidingsteam. Het planbegeleidingsteam is noodzakelijk om het overleg met de gemeentebesturen, de provincies en de Vlaamse adviesinstanties te stroomlijnen.

Op 27 augustus 2026 is het planbegeleidingsteam een eerste keer samengekomen met de volgende samenstelling:

- Gemeenten: Aalst, Berlare, Dendermonde, Evergem, Gent, Lebbeke, Lievegem, Lochristi, Lokeren, Opwijk, en Zele
- Provincies: Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant.
- Vlaamse administraties

De besturen en administraties hebben kennis genomen van de opzet van het planproces en de plandoelstelling.

Gezien de verbinding de Zeehaven van Gent kruist zal North Sea Port ook uitgenodigd worden om deel te nemen aan het planbegeleidingsteam.

Het planbegeleidingsteam zal in de fase van de startnota in eerste instantie de aanpak van de publieke raadpleging begeleiden.

Het planbegeleidingsteam zal in de verschillende processtappen opnieuw samenkomen om de inhoudelijke opties vroegtijdig af te toetsen.

2.3 Omgevingsmanagement

Om gedurende het volledige planproces voldoende aandacht te waarborgen voor de belangen van omwonenden, lokale besturen en andere betrokken stakeholders, en om het planproces op een gedragen en efficiënte wijze te laten verlopen, wordt bij de opstart van het GRUP een **omgevingsmanagement** aangesteld. Het omgevingsmanagement fungeert als een structurele en zichtbare schakel tussen het project, de stakeholders en het beleidsniveau, en vervult daarbij een bufferfunctie tussen het project en het politieke en bestuurlijke niveau. Het heeft tot doel om omgevingsrisico's tijdig te detecteren en te beheren.

De belangrijkste taken en aandachtsgebieden van het omgevingsmanagement zijn:

- **Stakeholdermanagement:** identificeren en analyseren van relevante stakeholders (bewoners, bedrijven, actiegroepen, lokale besturen, ...) en hun aandachtspunten;
- **Communicatie en aanspreekbaarheid:** bepalen en coördineren van communicatie-initiatieven (infosessies, infomarkten, gerichte communicatiekanalen) en voorzien in een duidelijk aanspreekpunt voor de omgeving;
- **Hinder- en risicobeheersing:** detecteren van potentiële knelpunten inzake bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid, en formuleren van mitigerende maatregelen;
- **Bemiddeling en dialoog:** faciliteren van overleg en het zoeken naar constructieve oplossingen bij bezorgdheden of bezwaren;
- **Validatie en opvolging:** beoordelen en goedkeuren van voorgestelde acties en waken over de effectieve implementatie ervan binnen het planproces.

Daarnaast voorziet het omgevingsmanagement in een passend overleg- en uitwisselingsplatform met adviesinstanties en andere betrokken actoren, via bilateraal overleg en/of thematische overlegmomenten, om hun specifieke aandachtspunten tijdig te capteren en het verdere verloop van het planproces te faciliteren. Door deze gestructureerde en gedeelde aanpak wordt ruimte gecreëerd om het tracé en het plan waar aangewezen te optimaliseren.

Het omgevingsmanagement bestaat uit het planteam en Fluxys c-grid en komt op 11 september 2026 samen om afspraken te maken over de werking.

2.4 Vlaamse Regering

Een planproces en de opmaak van een GRUP vereist ook beslismomenten. De formele beslissingen in het planproces voor het GRUP 'Leidingstrook Opwijk - Lievegem' worden genomen door de Vlaamse Regering. De eerste stap in het beslissingsproces is de goedkeuring van de startnota op 11 september 2026. Daarmee zette de Vlaamse Regering het proces formeel in gang. Naast de goedkeuring van de

startnota zal de Vlaamse Regering beslissen over zowel het ontwerp GRUP (bij de voorlopige vaststelling) als het definitieve GRUP (bij de definitieve vaststelling).

2.5 Publieke raadpleging over de startnota

De startnota wordt, zoals de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bepaalt, na de goedkeuring ervan door de Vlaamse Regering, onderworpen aan een raadpleging van de bevolking gedurende 60 dagen. De raadpleging is voorzien van 6 oktober tot en met 4 november 2026.

De publieke raadpleging gebeurt in een vroege fase van het planproces en heeft als bedoeling de inhoud van het plan, het uit te voeren onderzoek en het verloop van het planproces bij te sturen:

- De startnota is voor iedereen ter inzage bij de betrokken gemeenten Opwijk, Aalst, Lebbeke, Dendermonde, Berlare, Zele, Lokeren, Lochristi, Gent, Evergem en Lievegem, op afspraak of Departement Omgeving: Herman Teirlinckgebouw, Havenlaan 88, 1000 Brussel, op afspraak via de website van het departement Omgeving https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/leidingstrook_opwijk_lievegem.
- Tijdens deze publieke consultatie worden inspraakmomenten voorzien in de betrokken gemeenten Opwijk, Aalst, Lebbeke, Dendermonde, Berlare, Zele, Lokeren, Lochristi, Gent, Evergem en Lievegem. Participatiemomenten worden georganiseerd in de vorm van een infomarkt. Iedereen is welkom. Alle geïnteresseerden kunnen zich informeren over de planopties. Die worden toegelicht aan de hand van posters of infopanelen. Er kunnen vragen gesteld worden aan de leden van het planteam. Op de website wordt ook een ingesproken powerpoint over de planopties ter beschikking gesteld. De inhoud van de powerpoint is gelijkaardig met de infopanelen die op de infomarkt worden getoond.
- De publieke raadpleging en de concrete informatie over de participatiemomenten wordt bekend gemaakt via een bericht in het Belgisch Staatsblad, in drie verschillende kranten en op de website van het Vlaams Departement Omgeving. Op het traject van de toekomstige leidingstrook worden bewoners en eigenaars ook persoonlijk geïnformeerd met een flyer in de brievenbus.
- Iedereen kan een inspraakreactie indienen over de plandoelstellingen en over het vooropgestelde onderzoek, zoals onder meer het onderzoek naar de milieueffecten en het alternatievenonderzoek. Over alle onderdelen en aspecten van de startnota kan worden ingesproken en zijn aanpassingen mogelijk. Inspraakreacties kunnen ingediend worden digitaal op de website van het Departement Omgeving en kunnen ook afgegeven worden bij de betrokken gemeenten.
- Tegelijk met deze publieke consultatie wordt advies gevraagd over de startnota en de procesnota aan de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed (SARO), de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen, de gemeenten Opwijk, Aalst, Lebbeke, Dendermonde, Berlare, Zele, Lokeren, Lochristi, Gent, Evergem en Lievegem en de overige door de Vlaamse Regering aangewezen diensten (zie uitvoeringsbesluit van 11 mei 2001).

Tijdens de raadpleging kan iedereen reacties indienen op de startnota, de plandoelstellingen en de voorgenomen planopties. Via het inspraakformulier op de website of per brief, tegen ontvangstbewijs bij de gemeenten Opwijk, Aalst, Lebbeke, Dendermonde, Berlare, Zele, Lokeren, Lochristi, Gent, Evergem en Lievegem of stuur hem naar Departement Omgeving, Koning Albert II-laan 15 bus 550, 1210 Brussel.

3 Procesverloop GRUP en -aanpak

3.1 Startfase - startnota

De startnota voor de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan 'Leidingstrook Opwijk-Lievegem' is opgesteld door het planteam dat wordt gevormd door vertegenwoordigers van:

- Departement Omgeving ruimtelijk planner
- Departement Omgeving Vlaams Expertisecentrum m.e.r.
- MER-coördinator

Het planteam is op 10 juli samengekomen en heeft de aanzet tot startnota besproken

Het planteam wordt voor de milieubeoordeling ondersteund door een mer-coördinator en deskundigen van het bureau Tractebel die werden aangesteld door Fluxys c-grid dat het zogenaamde initiatiefnemerschap voor de opmaak van het plan-MER heeft overgenomen.

Fluxys c-grid heeft in de verkenningsfase onderzoek uitgevoerd naar mogelijke tracés en tracé-alternatieven en heeft de gemeenten waarin die redelijke tracé-alternatieven zijn gelegen geïnformeerd over haar onderzoek en het planvoornemen.

De startnota geeft uitvoering aan de beslissing van de Vlaamse Regering van 3 juli 2026 waarin ze opdracht heeft gegeven voor een geïntegreerd planproces op de verbinding tussen Opwijk en Lievegem.

3.2 Scopingfase

Op basis van de adviezen en inspraakreacties zal het planteam de startnota daarna herwerken tot een scopingnota.

Het planteam maakt een nota met een overzicht van alle inspraakreacties. Gelijkaardige inspraakreacties worden gebundeld. In het overzicht wordt voor elke vraag of opmerking aangegeven wat er mee gebeurt. Sommige reacties geven aanleiding tot een aanpassing van de startnota. In de scopingnota wordt de aanpassing geduid of wordt aangegeven hoe daarmee in het verdere onderzoek zal worden rekening gehouden. Voor de inspraakreacties die geen aanleiding geven tot een aanpassing of die niet meegenomen worden in verder onderzoek wordt gemotiveerd waarom er niet wordt op ingegaan bij de opmaak van de scopingnota. Dit verslag wordt toegevoegd aan de geactualiseerde procesnota2.

De resultaten van de inspraak en de verwerking ervan in de scopingnota zal worden besproken met het planbegeleidingsteam en wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het Vlaams Expertisecentrum m.e.r.

De scopingnota wordt gepubliceerd op de website van het departement Omgeving https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/leidingstrook_opwijk_lievegem.

3.3 Fase opmaak voorontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan

In deze fase worden de milieueffecten van de verschillende tracés onderzocht zoals aangegeven in de scopingnota. Mede op basis van de resultaten van dit milieueffectenonderzoek zal het planteam een voorontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan opmaken dat daarna wordt voorgelegd aan een plenaire vergadering, zoals voorzien in de VCRO.

Parallel aan de plenaire vergadering zal het voorontwerp GRUP toegelicht worden aan het planbegeleidingsteam.

Van de plenaire vergadering en het overleg met het planbegeleidingsteam wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt toegevoegd aan de geactualiseerde procesnota 3.

3.4 Fase opmaak ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan

Op basis van de conclusies van de plenaire vergadering over het voorontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan stelt het planteam een voorstel van ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan op en geeft aan op welke wijze rekening gehouden wordt met de adviezen van de plenaire vergadering.

Nadat de Vlaamse Regering het ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan voorlopig vaststelt, wordt het ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan onderworpen aan een openbaar onderzoek van 60 dagen.

Het planteam kan er voor opteren om tijdens het openbaar onderzoek een informatiemoment voor de bevolking te organiseren onder de vorm van een infomarkt in de betrokken gemeenten.

Na de beslissing over de voorlopige vaststelling wordt procesnota geactualiseerd. In deze procesnota 4 wordt aangegeven op welke wijze de Vlaamse Regering rekening gehouden heeft met de adviezen van de plenaire vergadering.

3.5 Goedkeuringsfase

Het planteam verwerkt de adviezen, opmerkingen en bezwaren uit het openbaar onderzoek en maakt een voorstel van definitief ruimtelijk uitvoeringsplan op. De neerslag van de wijze waarop de adviezen, opmerkingen en bezwaren uit het openbaar onderzoek verwerkt zijn, wordt opgenomen in het ontwerp-besluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve vaststelling.

De bevoegde minister vraagt het advies aan de Raad van State over het principiële goedgekeurd plan. Na de verwerking van het advies van de Raad van State beslist de Vlaamse Regering tot definitieve vaststelling van het ruimtelijk uitvoeringsplan.

Na de definitieve vaststelling wordt de procesnota 5 opgesteld die het planningsproces afrondt.